

AIŠKINAMASIS RAŠTAS
DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS LIETUVOS ŠAULIŲ SĄJUNGOS ĮSTATYMO
NR. VIII-375 3, 9, 35 IR 40 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO
ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS KARO PADĖTIES ĮSTATYMO NR. VIII-1721
2, 11 ir 12 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS
NACIONALINIO SAUGUMO PAGRINDŲ ĮSTATYMO NR. VIII-49 PRIEDĖLIO
PAKEITIMO ĮSTATYMO IR LIETUVOS RESPUBLIKOS KRAŠTO APSAUGOS
SISTEMOS ORGANIZAVIMO IR KARO TARNYBOS ĮSTATYMO NR. VIII-723 3, 14 IR
65 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTŲ

1. Įstatymų projektų rengimą paskatinusios priežastys, parengto projekto tikslai ir uždaviniai

Nacionalinio saugumo strategijoje, patvirtintoje Lietuvos Respublikos Seimo 2002 m. gegužės 28 d. nutarimu Nr. IX-907 „Dėl Nacionalinio saugumo strategijos patvirtinimo“, numatyta didinti Lietuvos šaulių sąjungos (toliau – LŠS) integraciją į valstybės nacionalinio saugumo ir gynybos sistemą, stiprinant jos narių pasirengimą dalyvauti ginkluotoje valstybės gynyboje ir remiant jos pastangas organizuoti ir koordinuoti ginkluotą bei neginkluotą pilietinį pasipriešinimą, remti jos vykdomą pilietinį ir patriotinį ugdymą.

Vieni iš pagrindinių LŠS uždavinių, numatytų Lietuvos Respublikos Lietuvos šaulių sąjungos įstatymo (toliau – LŠS įstatymas) 8 straipsnio 1 ir 5 punktuose, – rengti šaulius ginkluotai valstybės gynybai bei neginkluotam pilietiniam pasipriešinimui, o karo padėties ar ginkluotos gynybos nuo agresijos (karo) metu dalyvauti ginkluotoje valstybės gynyboje bei ginkluotame ir neginkluotame pilietiniame pasipriešinime, taip pat padėti krašto apsaugos sistemos institucijoms, kitoms valstybės ir savivaldybių institucijoms ir įstaigoms vykdyti jų uždavinius. Šauliai, įgyvendindami šiuos uždavinius, susipažįsta su informacija, susijusia su valstybės, teisėsaugos institucijų veikla, personalu, veiklos metodais, procedūromis, naudojama įranga, ginkluote, infrastruktūra ir pan. Dėl nurodytų aplinkybių šauliai yra potencialūs priešiškos žvalgybos ir saugumo tarnybų, ypač Rusijos Federacijos, Baltarusijos Respublikos, Kinijos Liaudies Respublikos, domėjimosi, verbavimo, taip pat kitos priešiškos žvalgybos veiklos objektai (taikiniai). Lietuvos Respublikos žvalgybos institucijos kasmetiniuose grėsmių nacionaliniam saugumui vertinimuose nuolat išpėja, kad atskiras su asmeniu susijusias aplinkybes, didinančias jo pažeidžiamumą (pvz., lankymasis grėsmę Lietuvos Respublikai keliančiose valstybėse, asmeninės problemos, silpnybės, priklausomybės, ryšiai, nusikalstamų veiklų vykdymas ir kiti asmens pažeidžiamumą didinantys veiksniai), priešiškos žvalgybos ir saugumo tarnybos naudoja vykdydamos žvalgybos veiklą asmens ir valstybės atžvilgiu. Atsižvelgiant į visa tai ir siekiant plėtoti LŠS veiklą, stiprinti jos pajėgumus ir kartu užtikrinti, kad šaulių veikla nekelėtų rizikos LŠS ir kitų institucijų saugumui bei nacionalinio saugumo interesams, parengtas Lietuvos Respublikos Lietuvos šaulių sąjungos įstatymo Nr. VIII-375 3, 9, 35 ir 40 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas (toliau – Įstatymo projektas Nr. 1).

Įstatymo projekto Nr. 1 tikslas – plėsti šauliams ar asmenims, pretenduojantiems jais tapti, taikomus reikalavimus, susijusius su jų veiklos, ryšių ir kitų su jais susijusių aplinkybių, turinčių ar galinčių turėti įtakos jų patikimumui, pažeidžiamumui, lojalumui Lietuvos valstybei ir nacionalinio saugumo interesams, vertinimu.

Lietuvos Respublikos karo padėties įstatymo Nr. VIII-1721 2, 11 ir 12 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas (toliau – Įstatymo projektas Nr. 2) parengtas, atsižvelgiant į poreikį didinti LŠS integraciją į valstybės nacionalinio saugumo ir gynybos sistemą, stiprinant jos ir jos narių pasirengimą dalyvauti ginkluotoje valstybės gynyboje.

Įstatymo projekto Nr. 2 kartu su Įstatymo projektu Nr. 1 ir Lietuvos Respublikos nacionalinio saugumo pagrindų įstatymo Nr. VIII-49 priedėlio pakeitimo įstatymo bei Lietuvos Respublikos krašto apsaugos sistemos organizavimo ir karo tarnybos įstatymo Nr. VIII-723 3, 14 ir 65 straipsnių pakeitimo įstatymo projektais tikslas – sudaryti galimybę ginkluotosioms pajėgoms priskirti

komendantinius LŠS ginkluoto pasipriešinimo vienetus ir tuos LŠS specializuotus vienetus, kurie vykdys ginkluotos gynybos plane numatytas užduotis, integruojant juos į kariuomenę taip, kaip šiuo metu ginkluotosioms pajėgoms yra priskirti ir integruoti į kariuomenę LŠS koviniai būriai, t. y. komendantiniai LŠS ginkluoto pasipriešinimo vienetai ir tie LŠS specializuoti vienetai, kurie vykdys ginkluotos gynybos plane numatytas užduotis, būtų dar taikos metu priskirti kariniams vienetais ir kartu su kariniais vienetais rengtųsi vykdyti jiems ginkluotos gynybos plane nustatytas užduotis, o paskelbus karo padėtį be papildomo ginkluotųjų pajėgų vado ar jo įgalioto asmens sprendimo taptų ginkluotųjų pajėgų dalimi.

Siekiant užtikrinti LŠS ginkluoto pasipriešinimo vienetų ir LŠS specializuotų vienetų šaulių tinkamą sveikatos būklę vykdant jiems priskirtas funkcijas ir integruojant juos į ginkluotąsias pajėgas įvedus karo padėtį, Lietuvos Respublikos krašto apsaugos sistemos organizavimo ir karo tarnybos įstatymo Nr. VIII-723 3, 14 ir 65 straipsnių pakeitimo įstatymo 3 straipsniu keičiamoje Krašto apsaugos sistemos organizavimo ir karo tarnybos įstatymo 65 straipsnio 5 dalyje siūloma nustatyti, kad komendantinių LŠS ginkluoto pasipriešinimo vienetų ir LŠS specializuotų vienetų šaulių atranka pagal sveikatos būklę nustatant tinkamumą tarnybai būtų vykdoma Vyriausybės arba jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka (tvarka, kuri šiuo metu taikoma asmenims, stojantiems ar šaukiamiems į tikrąją karo tarnybą, tarnybą LŠS koviniuose būriuose).

2. Įstatymų projektų iniciatoriai ir rengėjai

Įstatymų projektų rengimą inicijavo Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministerija kartu su LŠS ir Antruoju operatyvinių tarnybų departamentu prie Krašto apsaugos ministerijos. Įstatymų projektus parengė Krašto apsaugos ministerijos Teisės departamento (direktorė Judita Nagienė, tel. +370 5 273 5545, el. p. Judita.Nagiene@kam.lt) vyriausioji patarėja Rita Karalienė, tel. +370 5 278 7047, el. p. Rita.Karaliene@kam.lt, Teisėkūros skyriaus vedėjas Tomas Vainius, tel. +370 5 273 5563, el. p. Tomas.Vainius@kam.lt, ir patarėja Aura Baubienė, tel. +370 5 273 5593, el. p. Aura.Baubiene@kam.lt.

3. Kaip šiuo metu yra reguliuojami įstatymų projektuose aptarti teisiniai santykiai

Pagal šiuo metu galiojantį teisinį reguliavimą nėra teisinio pagrindo vertinti šaulių ar asmenų, pretenduojančių jais tapti, veiklos, ryšių ir kitų su jais susijusių aplinkybių, turinčių ar galinčių turėti įtakos jų patikimumui, lojalumui Lietuvos valstybei, pažeidžiamumui, o tai kelia riziką LŠS ir kitų institucijų saugumui bei nacionalinio saugumo užtikrinimo interesams.

Pagal esamą teisinį reguliavimą, įvedus karo padėtį, komendantiniai LŠS ginkluoto pasipriešinimo vienetai, LŠS specializuoti vienetai ginkluotosioms pajėgoms priskiriami ginkluotųjų pajėgų vado ar jo įgalioto asmens sprendimu.

4. Kokios siūlomos naujos teisinio reguliavimo nuostatos ir kokių teigiamų rezultatų laukiama

Įstatymo projekto Nr. 1 3 straipsniu keičiamo LŠS įstatymo 35 straipsnio 3 dalies naujuose 9–15 punktuose siūloma numatyti, kad šauliais negali būti piliečiai, bendradarbiaujantys ar bendradarbiavę, palaikantys ar palaikę ryšius su užsienio valstybių žvalgybos ar saugumo tarnybomis arba su asmenimis, bendradarbiaujančiais ar palaikančiais ryšius su užsienio valstybių žvalgybos ar saugumo tarnybomis; palaikantys ar per pastaruosius 5 metus palaikę ryšius su asmeniu, turinčiu neišnykusį ar nepanaikintą teistumą už nusikalstamą veiką, padarytą organizuotos grupės ar nusikalstamo susivienijimo, arba asmeniu, kuriam taikomos organizuoto nusikalstamumo prevencijos priemonės pagal Lietuvos Respublikos organizuoto nusikalstamumo prevencijos įstatymą, jeigu dėl tokių ryšių palaikymo galėtų kilti grėsmė LŠS įstatymo 7 straipsnyje nurodytų LŠS tikslų įgyvendinimui; dalyvaujantys ar dalyvavę teroristinės organizacijos ar teroristinės grupės veikloje arba palaikantys ar palaikę ryšius su asmeniu, priklausančiu teroristinei organizacijai ar teroristinei grupei; kuriems taikomos ar per pastaruosius 5 metus buvo taikytos organizuoto nusikalstamumo prevencijos priemonės pagal Lietuvos Respublikos organizuoto nusikalstamumo prevencijos įstatymą; raginantys pažeisti Lietuvos valstybės nepriklausomybę, teritorijos vientisumą,

konstitucinę santvarką ir (arba) remiantys grupės ar organizacijas, kurios ragina šiuos valstybės interesus pažeisti; turintys sveikatos apsaugos ministro tvirtinamame sąraše nurodytų psichikos ir elgesio sutrikimų, dėl kurių galėtų kilti grėsmė LŠS įstatymo 7 straipsnyje nurodytų LŠS tikslų įgyvendinimui; taip pat jei nustatomos ar per pastaruosius 3 metus buvo nustatytos asmens savybės, kita veikla ar ryšiai, ar kitos su asmeniu susijusios aplinkybės, ar faktai, dėl kurių asmuo gali kelti grėsmę LŠS įstatymo 7 straipsnyje nurodytų LŠS tikslų įgyvendinimui.

Šie kriterijai nustatyti atsižvelgiant į LŠS statuso ypatumus ir žvalgybos institucijų teikiamą informaciją ir identifikuotas aplinkybes, galinčias kelti grėsmę tiek LŠS, tiek kitų institucijų veiklai ir nacionalinio saugumo interesams. LŠS rengiant šaulius ginkluotai valstybės gynybai bei neginkluotam pilietiniam pasipriešinimui, o karo padėties ar ginkluotos gynybos nuo agresijos (karo) metu dalyvauti ginkluotoje valstybės gynyboje bei ginkluotame ir neginkluotame pilietiniame pasipriešinime, taip pat padėti krašto apsaugos sistemos institucijoms, kitoms valstybės ir savivaldybių institucijoms ir įstaigoms vykdyti jų uždavinius, susipažįstama su informacija, susijusia su valstybės, teisėsaugos institucijų veikla, personalu, veiklos metodais, procedūromis, naudojama įranga, ginkluote, infrastruktūra ir pan. Dėl nurodytos informacijos jautrumo, taip pat dėl galimybių vykdyti destruktivią veiklą per organizacijas, prisidedančioms prie gyvybiškai svarbių valstybės funkcijų vykdymo ir dalyvaujančioms jas vykdančioms, priklausančias asmenis šauliai yra potencialūs priešiško žvalgybos ir saugumo tarnybų, ypač Rusijos Federacijos, Baltarusijos Respublikos, Kinijos Liaudies Respublikos, domėjimosi, verbavimo, taip pat kitos priešiškos žvalgybos veiklos objektai (taikiniai). Tokios su asmeniu susijusios ir jo pažeidžiamumą didinančios aplinkybės, kaip lankymasis grėsmę Lietuvos Respublikai keliančiose valstybėse, asmeninės problemos, ligos, silpnybės, priklausomybės, ryšiai su nusikalstamo pasaulio atstovais, teroristinėmis ar kitomis valstybės interesus raginančiomis pažeisti organizacijomis, nusikalstamų veikų vykdymas ir pan., priešiško žvalgybos ir saugumo tarnybų naudojamos verbuojant asmenis ir vykdančias žvalgybos veiklą. Siūlomi nustatyti šaulių vertinimo kriterijai yra būtini siekiant užkardyti minėtas grėsmes ir užtikrinti nacionalinio saugumo interesus.

Atsižvelgiant į tai, kad neginkluoto pasipriešinimo šauliai, vadovaujantis LŠS įstatymo 9 straipsnio 4 dalimi, taip pat dalyvauja vykdančios gyvybiškai svarbias valstybės funkcijas, ir siekiant užkardyti anksčiau minėtas grėsmes, numatoma, kad LŠS įstatymo 35 straipsnio 3 dalies 9–15 punktuose nurodyti kriterijai būtų taikomi ir neginkluoto pasipriešinimo šauliams.

Minėti kriterijai nebūtų taikomi jauniems šauliams, kurie yra nepilnamečiai asmenys ir kurių tarnybai taikomi apribojimai, – jie negali būti skiriami atlikti šaulio tarnybos į LŠS kovinius būrius, komendantinius LŠS ginkluoto pasipriešinimo vienetus ir LŠS specializuotus vienetus, nėra skiriami teikti pagalbos kitoms institucijoms, saugoti objektų, nedalyvauja valstybės ginkluotoje gynyboje ir pilietiniame pasipriešinime, nėra supažindinami su jautria informacija, susijusia su valstybės institucijų veikla, personalu, veiklos metodais ir procedūromis, naudojama įranga, ginkluote, infrastruktūra ir pan. Atsižvelgiant į visa tai, jaunųjų šaulių tikrinimas pagal naujus kriterijus nebūtų tikslingas ir sukurtų neproporcingai didelę administracinę naštą LŠS, institucijoms, į kurias būtų kreipiamasi informacijos, taip pat jų tėvams ar globėjams.

Įstatymo projekto Nr. 1 3 straipsniu keičiamo LŠS įstatymo 35 straipsnio 8 dalyje nurodomi subjektai – Valstybės saugumo departamentas ir Vyriausybės įgaliotos institucijos, kurie pagal konkrečius LŠS įstatymo 35 straipsnio 3 dalyje nurodytus kriterijus teiks informaciją LŠS. Informaciją, kad asmuo neturi psichikos ir elgesio sutrikimų, nurodytų šio straipsnio 3 dalies 14 punkte, bei ją patvirtinančius dokumentus turės pristatyti patys asmenys, pretenduojantys tapti šauliais.

Be kita ko, atsižvelgiant į tai, kad Lietuvos Respublikos valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymo 2 straipsnio 12 dalyje pateikta informacinių sistemų samprata ir šio įstatymo 9 straipsnyje numatomos informacinių sistemų rūšys apima ir valstybės registrus, Įstatymo projekto Nr. 1 3 straipsniu keičiamo LŠS įstatymo 35 straipsnio 8 dalyje siūloma atsisakyti žodžių „valstybės registrai“.

Įstatymo projekto Nr. 1 3 straipsniu keičiamas LŠS įstatymo 35 straipsnis papildomas nauja 9 dalimi, joje reglamentuojami terminai, per kuriuos Valstybės saugumo departamentas ar Vyriausybės

įgaliotos institucijos apie šio straipsnio 3 dalyje nurodytų aplinkybių buvimą informuoja LŠS, taip pat vadinamoji tylos procedūra, t. y. numatoma, kad per nustatytus terminus Valstybės saugumo departamentui ar Vyriausybės įgaliotoms institucijoms nepateikus informacijos laikoma, kad LŠS įstatymo 35 straipsnio 3 dalyje nurodytų aplinkybių nėra.

Priėmus šiuos LŠS įstatymo pakeitimus, atsiras galimybė vertinti šaulių ir asmenų, pretenduojančių jais tapti, veiklą, ryšius ir kitas su jais susijusias aplinkybes, turinčias ar galinčias turėti įtakos jų patikimumui, lojalumui Lietuvos valstybei, pažeidžiamumui, nepriekaištingai reputacijai, ir taip išvengti galimų grėsmių LŠS ir kitų su LŠS bendradarbiaujančių institucijų saugumui bei nacionalinio saugumo interesams.

Įstatymo projektu Nr. 2 atliekamais Lietuvos Respublikos karo padėties įstatymo pakeitimais siūloma numatyti, kad, įvedus karo padėtį, komendantiniai LŠS ginkluoto pasipriešinimo vienetai ir kariniams vienetais priskirti LŠS specializuoti vienetai be atskiro ginkluotųjų pajėgų vado ar jo įgalioto asmens sprendimo taps ginkluotųjų pajėgų dalimi (Įstatymo projekto Nr. 2 1 ir 2 straipsniai).

Taip pat atitinkamai patikslinamos ir kitos Karo padėties įstatymo nuostatos, numatančios ginkluotųjų pajėgų narių sąrašo sudarymą, laipsnių ginkluotųjų pajėgų nariams suteikimą, paleidimą iš karo tarnybos, LŠS ginkluoto pasipriešinimo vienetuose ir kariniams vienetais priskirtuose LŠS specializuotuose vienetuose tarnaujantiems šauliams numatant tas pačias sąlygas kaip ir šauliams, tarnaujantiems LŠS koviniuose būriuose (Įstatymo projekto Nr. 2 3 straipsnis).

Atsižvelgiant į šiuos Karo padėties įstatymo pakeitimus ir siekiant teisės aktų suderinamumo užtikrinant, kad LŠS ginkluoto pasipriešinimo vienetuose tarnaujantys šauliai, taip pat kariniams vienetais priskirtuose LŠS specializuotuose vienetuose tarnaujantys šauliai ginkluotosioms pajėgoms būtų priskiriami tomis pačiomis sąlygomis kaip ir LŠS koviniuose būriuose tarnaujantys šauliai, Įstatymo projekto Nr. 1 1, 2 ir 4 straipsniais atitinkamai pakeičiamos LŠS įstatymo 3 straipsnio 3 dalies, 9 straipsnio 2 dalies ir 40 straipsnio 2 dalies nuostatos (LŠS įstatymo 40 straipsnio 2 dalyje numatoma, kad kariuomenės vado ar jo įgalioto asmens nustatyta tvarka kariniams vienetais priskiriami LŠS ginkluoto pasipriešinimo vienetai ir tie LŠS specializuoti vienetai, kurie vykdys ginkluotos gynybos plane numatytas užduotis, 3 straipsnio 3 dalyje, 9 straipsnio 2 dalyje nurodoma „kariniams vienetais priskirtiems LŠS specializuotiems vienetais“), Lietuvos Respublikos nacionalinio saugumo pagrindų įstatymo Nr. VIII-49 priedėlio pakeitimo įstatymo projektu – Lietuvos Respublikos nacionalinio saugumo pagrindų įstatymo priedėlio I dalies 7 skyriaus antrojo skirsnio nuostata, reglamentuojanti valstybės ginkluotųjų pajėgų sudėtį, o Lietuvos Respublikos krašto apsaugos sistemos organizavimo ir karo tarnybos įstatymo Nr. VIII-723 3, 14 ir 65 straipsnių pakeitimo įstatymo projektu – Lietuvos Respublikos krašto apsaugos sistemos organizavimo ir karo tarnybos įstatymo 3 straipsnio 1 dalies (nustatančios krašto apsaugos sistemos sudėtį), 14 straipsnio 14 dalies (nustatančios kariuomenės ir kitų ginkluotąsias pajėgas sudarančių institucijų pasirengimą bendriems su kariuomene gynybos veiksams) ir 65 straipsnio 5 dalies (nustatančios karių, žvalgybos pareigūnų, LŠS koviniuose būriuose tarnaujančių šaulių sveikatos tikrinimo nustatant tinkamumą tarnybai, atrankos pagal sveikatos būklę tvarką) nuostatos.

Siekiant užtikrinti tinkamą LŠS ginkluoto pasipriešinimo ir tų LŠS specializuotų vienetų, kurie vykdys ginkluotos gynybos plane numatytas užduotis, integraciją į ginkluotąsias pajėgas ir pasirengimą vykdyti bendras ginkluotos gynybos užduotis, LŠS įstatymo 40 straipsnio 2 dalyje numatomas šių LŠS vienetų priskyrimas konkrečioms kariniams vienetais. Šie dar taikos metu suformuoti ir kariniams vienetais priskirti LŠS vienetai, įvedus karo padėtį, automatiškai taptų ginkluotųjų pajėgų dalimi. Pažymėtina, kad ne visi LŠS specializuoti vienetai, atsižvelgiant į jų veiklos specifiką, vykdys ginkluotos gynybos užduotis, todėl kariniams vienetais būtų priskiriami ir, įvedus karo padėtį, ginkluotųjų pajėgų dalimi taptų tik tie LŠS specializuoti vienetai, kurie vykdys ginkluotos gynybos plane numatytas užduotis.

Komendantinius LŠS ginkluoto pasipriešinimo vienetus, kariniams vienetais priskirtus LŠS specializuotus vienetus, taip pat kaip ir LŠS kovinius būrius, taikos metu integravus į kariuomenę ir numčius jų automatinį tapimą ginkluotųjų pajėgų dalimi įvedus karo padėtį, būtų didinama LŠS integracija į valstybės nacionalinio saugumo ir gynybos sistemą, užduotys šioms LŠS vienetais būtų

planuojamos valstybės ginkluotos gynybos ir ginkluotųjų pajėgų mobilizacijos planuose, būtų stiprinamas jų pasirengimas dalyvauti ginkluotojoje valstybės gynyboje.

Lietuvos Respublikos krašto apsaugos sistemos organizavimo ir karo tarnybos įstatymo Nr. VIII-723 3, 14 ir 65 straipsnių pakeitimo įstatymo 3 straipsniu keičiamoje Krašto apsaugos sistemos organizavimo ir karo tarnybos įstatymo 65 straipsnio 5 dalyje nustačius, kad komendantinių LŠS ginkluoto pasipriešinimo vienetų ir kariniams vienetams priskirtų LŠS specializuotų vienetų šaulių atranka pagal sveikatos būklę nustatant tinkamumą tarnybai būtų vykdoma Vyriausybės arba jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka (tvarka, kuri šiuo metu taikoma asmenims, stojantiems ar šaukiamiems į tikrąją karo tarnybą, tarnybą LŠS koviniuose būriuose), būtų užtikrinama, kad atitinkamoms funkcijoms vykdyti būtų atrenkami tinkami pagal sveikatos būklę asmenys.

Taip pat atsižvelgiant į tai, kad grėsmę dėl paaiškėjusių naujai nustatomų aplinkybių gali kelti ir šiuo metu šauliais esantys asmenys, siūloma numatyti, kad Įstatymo projekto Nr. 1 3 straipsniu keičiamo LŠS įstatymo 35 straipsnio 3 dalies 9–15 punktuose nustatyti nauji reikalavimai būtų taikomi ir iki 2026 m. balandžio 30 d. į LŠS priimtiems šauliams, kartu numatant pereinamąjį laikotarpį, per kurį jie turėtų būti patikrinti, – iki 2028 m. lapkričio 1 d. Šiuo aspektu svarbu pažymėti ir tai, kad Konstitucinis Teismas 2007 m. liepos 5 d. nutarime yra pažymėjęs, kad teisėtų lūkesčių principo negalima aiškinti kaip apskritai neleidžiančio keisti teisinio reguliavimo, priešingai – nustačius tam tikras aplinkybes, kurios galėtų kelti žalą kitoms Konstitucijos saugomoms ir ginamoms vertybėms arba yra sudaromos prielaidos tokiai žalai atsirasti, įstatymų leidėjas ne tik gali, bet ir privalo atitinkamai pakeisti teisinį reguliavimą, laikydamasis konstitucinio proporcingumo principo. Atsižvelgiant į tai, kad LŠS įstatymo 35 straipsnio 3 dalies 9–15 punktuose nustatytais reikalavimais siekiama užtikrinti, kad LŠS nariais nebūtų asmenys, galintys kelti grėsmę LŠS ir kitų institucijų saugumui, LŠS tikslų įgyvendinimui bei nacionalinio saugumo interesams, šių reikalavimų taikymas laikytinas proporcinga ir būtina priemone Įstatymo projekto Nr. 1 tikslams pasiekti bei valstybės ir visuomenės saugumui užtikrinti.

Atsižvelgiant į esamų šaulių, kurie turės būti patikrinti pagal Įstatymo projekto Nr. 1 3 straipsniu keičiamo LŠS įstatymo 35 straipsnio 3 dalies 9–15 punktuose nustatomus naujus reikalavimus ir kurių sveikatos būklę nustatant tinkamumą tarnybai turės būti patikrinta pagal Krašto apsaugos sistemos organizavimo ir karo tarnybos įstatymo Nr. VIII-723 3, 14 ir 65 straipsnių pakeitimo įstatymo 3 straipsniu keičiamoje Krašto apsaugos sistemos organizavimo ir karo tarnybos įstatymo 65 straipsnio 5 dalyje nustatomą tvarką, skaičių, taip pat įvertinus tikrinančių institucijų galimybes patikrinti atitinkamą skaičių asmenų, Įstatymo projekte Nr. 1 siūlomas numatyti dvejų su puse metų pereinamasis laikotarpis, o Krašto apsaugos sistemos organizavimo ir karo tarnybos įstatymo Nr. VIII-723 3, 14 ir 65 straipsnių pakeitimo įstatymo projekte vienu metų pereinamasis laikotarpis esamiems šauliams patikrinti.

5. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo rezultatai (jeigu rengiant įstatymo projektą toks vertinimas turi būti atliktas ir jo rezultatai nepateikiami atskiru dokumentu), galimos neigiamos priimto įstatymo pasekmės ir kokių priemonių reikėtų imtis, kad tokių pasekmių būtų išvengta

Priėmus Įstatymų projektus neigiamų pasekmių nenumatoma.

6. Kokią įtaką priimti įstatymai turės kriminogeninei situacijai, korupcijai

Įstatymai įtakos kriminogeninei situacijai ir korupcijai neturės.

7. Kaip įstatymų įgyvendinimas atsilieps verslo sąlygoms ir jo plėtrai

Įstatymai neturės įtakos verslo sąlygoms ir jo plėtrai.

8. Ar įstatymų projektai neprieštarauja strateginio lygmens planavimo dokumentams

Įstatymų projektai neprieštarauja strateginio lygmens planavimo dokumentams.

9. Įstatymų inkorporavimas į teisinę sistemą: kokius teisės aktus būtina priimti, kokius galiojančius teisės aktus reikia pakeisti ar pripažinti netekusiais galios

Priėmus Įstatymų projektus nereikės priimti, pakeisti ar pripažinti netekusiais galios kitų įstatymų.

10. Ar įstatymų projektai parengti laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų, o įstatymo projekto sąvokos ir jas įvardijantys terminai įvertinti Terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka

Įstatymų projektai parengti laikantis Valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų ir atitinka bendrinės lietuvių kalbos normas.

11. Ar įstatymų projektai atitinka Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas ir Europos Sąjungos dokumentus

Įstatymų projektai neprieštarauja Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatoms ir Europos Sąjungos dokumentams.

12. Jeigu įstatymui įgyvendinti reikia įgyvendinamųjų teisės aktų, kas ir kada juos turėtų priimti

1. Lietuvos šaulių sąjungos įstatymo Nr. VIII-375 3, 9, 35 ir 40 straipsnių pakeitimo įstatymui įgyvendinti iki 2026 m. sausio 1 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybė turės priimti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2023 m. kovo 22 d. nutarimo Nr. 181 „Dėl Lietuvos Respublikos Lietuvos šaulių sąjungos įstatymo įgyvendinimo“ pakeitimo projektą. Sveikatos apsaugos ministras turės priimti LŠS įstatymo nuostatas įgyvendinantį įsakymą – patvirtinti psichikos ir elgesio sutrikimų sąrašą, kurių turintys asmenys negalės būti LŠS nariais. Lietuvos kariuomenės vadas ar jo įgaliotas asmuo turės nustatyti tvarką, pagal kurią kariniams vienetams būtų priskiriami LŠS ginkluoto pasipriešinimo vienetai ir dalis LŠS specializuotų vienetų.

2. Karo padėties įstatymo Nr. VIII-1721 2, 11 ir 12 straipsnių pakeitimo įstatymui įgyvendinti krašto apsaugos ministras iki 2026 m. sausio 1 d. turės priimti:

2.1. Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministro 2021 m. lapkričio 23 d. įsakymo Nr. V-891 „Dėl Vidaus tarnybos statutinių valstybės tarnautojų, Vadovybės apsaugos tarnybos pareigūnų ir žvalgybos pareigūnų, įtrauktų į ginkluotųjų pajėgų narių sąrašą, einamų pareigų ir laipsnių, tarnybinių rangų prilyginimo karių laipsniams bei tarnybos metų pagal kario laipsnį nustatymo, karinių laipsnių suteikimo“ pakeitimo projektą;

2.2. Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministro 2023 m. spalio 18 d. įsakymo Nr. V-853 „Dėl Ginkluotųjų pajėgų narių sąrašo sudarymo tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo projektą.

3. Krašto apsaugos sistemos organizavimo ir karo tarnybos įstatymo Nr. VIII-723 3, 14 ir 65 straipsnių pakeitimo įstatymui įgyvendinti iki 2026 m. sausio 1 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybė turės priimti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. liepos 12 d. nutarimo Nr. 1125 „Dėl Karinės medicinos ekspertizės nuostatų patvirtinimo“ pakeitimo projektą.

13. Kiek valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų prireiks įstatymui įgyvendinti, ar bus galima sutaupyti (pateikiami prognozuojami rodikliai einamaisiais ir artimiausiais 3 biudžetiniais metais)

Įstatymo projektu Nr. 1 siūlomi pakeitimai, susiję su Antrojo operatyvinių tarnybų departamento ir LŠS veikla, bus įgyvendinami iš bendrų Krašto apsaugos ministerijai ir LŠS veiklai finansuoti skirtų valstybės biudžeto asignavimų.

Įstatymo projektu Nr. 1 siūlomi pakeitimai, susiję su Valstybės saugumo departamento veikla ir darbo krūvio padidėjimu dėl šauliais pretenduojančių tapti ar jais esančių asmenų tikrinimo, artimiausiais metais pareikalautų 149 100 eurų, kitus 2 metus Valstybės saugumo departamentui prireiktų po 131 256 eurus kasmet.

14. Įstatymo projekto rengimo metu gauti specialistų vertinimai ir išvados

Nebuvo gauta.

15. Reikšminiai žodžiai, kurių reikia šiam projektui įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant Europos žodyno „Eurovoc“ terminus, temas ir sritis
„Lietuvos šaulių sąjunga“, „šauliai“.

16. Kiti, iniciatorių nuomone, reikalingi pagrindimai ir paaiškinimai

Nėra.
